

ΑΨΥΧΟΙ ΗΡΩΕΣ

(ΕΙΚΟΝΕΣ ΕΚ ΤΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ)

I

·Η αύτοῦ ὑψηλότης

ΟΝ ἥρωά μου θὰ τὸν συναντήσῃτε πανταχοῦ, ἀλλὰ πάντοτε ἐν ὑπαίθρῳ, χωρὶς νὰ ἔγαιναι ἐν τούτοις πολιτικὸς ρήτωρ ἢ πλανόδιος καπνοπώλης, εἴναι μάλιστα τόσον διάγονος ρήτωρ καὶ τόσον διάγωτερον πλανόδιος, ὥστε, μὰ τὴν ἱερὰν ἀλήθειαν, θὰ τὸν ἔζηλευε καὶ αὐτὸς ὁ μουντζώνων τοὺς ρωμαϊοὺς ἀνδριάς τοῦ Ρήγα.

Εἶναι ὑψηλότατος χωρὶς ἐν τούτοις νὰ πρόκηται νὰ κληρονομήσῃ κανένα θρόνον ἢ νὰ συναγωνισθῇ μετὰ τοῦ κ. Παρασκευαΐδου. Εἶναι λίαν πεφωτισμένος ἀλλὰ τόσον ἀδρανῆς, ὃντες ἔξω σήμερον περιπατητικοὶ εἴμαι βεβαιώτατος ὅτι κατ' οὐδένα λόγον θὰ παρεδέχετο νὰ βοηθῇ τὸ ἔργον αὐτῶν μὲ τὰ φῶτα του.

Ἡ σιδηρᾶ του κράσις, χωρὶς νὰ ἔγαιναι πρωθυπουργὸς τῆς Ἐλλάδος ἢ πρῷην ἀρχικαγγελάριος τῆς Πρωσσίας, τὸν κάμνει νὰ ζῇ τούλαχιστον ὅσον ὁ κόραξ του μύθου, ἀλλ᾽ ἀντιτίθεται φοερά πρὸς τὴν κεφαλήν του ἢ δποια Ὁλαζλέγε τις ὅτι εἶναι κατεσκευασμένη ἐξ ὑέλου ἐξ οὖ ἀπόδεικνύεται, φρονῶ, ὅτι οὐδεμίαν ἀνάγκην ἔχει τοῦ ὄρρος τοῦ ὄνου καὶ τῆς λύμφης του Κώχ, ἐὰν δέ ποτε τοῦ συμβῇ νὰ γάσῃ τὸ κεφάλι—πρᾶγμα σύνηθες ἐν Ἐλλάδι—ἢ ζημία του θὰ ἔγαιναι πολὺ μικρά, διότι εἰμπορεῖ νὰ τὴν ἀναπληρώσῃ ἀμέσως ἀποτεινόμενος εἰς τὸ πλησιέστερον ὑελοπωλεῖον.

Ἴσταται ἀκίνητος ὁσάκις δὲν τὸν παρενοχλοῦσιν οἱ ἀγυιόπαιδες καὶ θὰ τὸν ἔξελάμβανέ τις ὡς ἀστυφύλακα, ἀν ἡ ἐνδυμασία του δὲν ἥτο διαφορετικὴ καὶ ἀν ἔφερε καὶ αὐτὸς ρεβόλθερ. Στηρίζεται καπποτε ἐπὶ τῆς ράχεως κανενὸς Στήλμαν καὶ ἔνοσεὶ νὰ μένῃ ἔξυπνος καθ' ὅλην τὴν νύκτα.

Δέν ἀγαπᾶ καθέδου τὴν φίλοισχρίαν καὶ ἀγροεῖ, δὲντυχής θητός, τὴν ὑπαρξίαν πάσης ποιήσεως συμβολικῆς ἢ μή, καθαρευούσης ἢ ἀκαθήρτου μόνον ἐν δίστιχον τοῦ ἔχει ἀφήσει ἀνεξιτήλους ἀναμυνήσεις, καὶ ὁσάκις παλῇ τὴν νύκτα πρὸς τὸν ἄνεμον καὶ τουρτουρίζουν αἱ διαφανεῖς παρειαί του νομίζεις ὅτι ὑπότονθερίζει ὡς Ιερεμίας τό:

'Αντιστάσεως μὴ οὔσης,
ἔθραυσαν ἀρειμανίως τοὺς φανούς τῆς πρωτευούσης.

Δὲν συζητεῖ οὐδέποτε περὶ γλώσσης, ἀν καὶ ἡ πυρίνη του γλώσσα θὰ ἔτο τὸ καταλληλότερον ἵσως ὅργανον πρὸς τὴν λύσιν τόσον φλογεροῦ ζητήματος, ἀν καὶ πολλάκις παρέχει ἀσύλων εἰς ὅμιλους μικροσκοπικῶν πρὸς αὐτὸυ συζητητῶν διότι εἶναι τόσον, ὡς προεπον, ὑψηλός, ὥστε . . . κατέβα νὰ φάμε!

‘Η τροφή του είναι μονότονος καὶ μόνον.... πνευματική, διὰ τοῦτο δὲ πολλὸν συχνὰ εὐρίσκεται....’ς τοὺς καπνιούς του, δανείζων μάλιστα τὴν φωτιά του εἰς πολλοὺς ριψοκινδύνους φουμαδώρους. Έπειδὴ ὅμως ἡ φροντὶς τῆς συντηρήσεως του ἔχει ἀνατεθημένη εἰς τὰς δημοτικὰς ἀρχὰς, οὐχὶ σπανίως τὸν βλέπομεν — ἀν εἰμποροῦμεν νὰ κατορθώσωμεν τοῦτο — νηστικόν, πρὸς βλάβην μᾶλλον ἴδικήν μας παρὰ αὐτοῦ.

*Αν καὶ ἦντι βέρος σοσιαλιστὴς δὲν ἔχει καμμίαν σχέσιν μὲ τὰ φῶτα τῆς συγχρόνου ἐπιστήμης, τὸ μόνον δὲ φῶς μὲ τὸ ὄποιον εὐρίσκεται εἰς περιοδικὰς σχέσεις, ἔχθρικὰς ὅμως, εἶναι ἡ σελήνη — καὶ ὅταν ἀκόμη φέρει τὴν ἐκ νεφελῶν δύμπρελλαν της τραβᾶ κυριολεκτικῶς τὸ δάσολό του κατὰ τὰς ἐπισήμους τελετὰς καὶ ὑφίσταται ἀληθινὸν μαρτύριον ἀπὸ τοὺς ἀγνιόπαιδας οἱ δόποιοι τὸν ἔκλαμβάνουν ὡς κοινῆς κυριότητος πύργον τοῦ “Αἴφελ, ἀπὸ τοὺς ἔκδότας καὶ τοὺς κληρονόμους τῶν ἀποθηκόντων.

*Αγ καὶ διατέλεται ὅτι κατέχει τὸ μυστήριον τοῦ κανονικείν τὴν ἔλευσιν τῆς ἡμέρας καὶ τὴν πάροδον τῆς νυκτός, ἐν τούτοις, ὅπως ὅλοι οἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι, σπανίως ἐκτελεῖ τὰ καθήκοντά του. Εἶναι ὅμως ἀνεκτικότατος, προσὸν τὸ ὄποιον δὲν εἴναι σπάνιον καὶ εἰς μερικὰ ἔμψυχα ὄντα εἰμπορεῖς νὰ τὸν σκουντάξῃ καθ’ ὅδὸν χωρὶς γὰρ διαμαρτύρηται ποτὲ καὶ κατὰ τοῦτο εἶναι ἀνώτερος τῶν ἀνθρώπων. Ἔχει συναδέλφους εἰς ὅλα τὰ μέρη τῆς γῆς ὅπου ἐγένετο γνωστὸς ὁ Προμηθεὺς, λίσας δὲ ὀφείλει καὶ τὸ ράμφος του εἰς τὸν γύπα, ὅτις κατέτρωγε — θέλουν νὰ λέγουν — τὸ ἥπαρ τοῦ δυστυχοῦς αὐτοῦ ὅταν τὸν προσεπασσάλευσεν ὁ Ζεὺς ἀρὰ τὸν Καύκασον, ἐπειδὴ ὁ πτωχὸς ἡθέλησε νὰ κρατήσῃ τὸ φανάρι εἰς ὅλην τὴν ἀνθρωπότητα.

*Οἱ ἥρως μου τέλος ἔνα μόνον ἀπέκτησεν ἔχθρὸν ἐπὶ τῆς γῆς, τὸν ὄποιον καὶ ἀπαιχθάνεται φοβερά, τὸν Διογένη· καὶ τοῦτο διότι ἡθέλησε νὰ τὸν ἔξευτελίσῃ χρησιμοποιήσας αὐτὸν ὡς ὄργανον πρὸς ἐπιδίωξιν μιᾶς... χιμαρίας.

Μὲ ἀτελεστέρους χαρακτηρισμοὺς ἡ δικαιοσύνη ἀνευρίσκει τοὺς ἐγκληματίας, ὅταν θέλῃ, καὶ ἡ ἀστυνομία τοὺς λαποδύτας ὅταν συμβαίνῃ νὰ ἀνήκουν εἰς τὰς κατωτέρας τάξεις. Πιστεύω λοιπὸν ὅτι τ’ ἀνωτέρῳ χαρακτηριστικὰ θὰ ἀρκέσουν ν’ ἀναγνωρίσητε καὶ σεῖς τὸν ἴδικὸν μου ἥρωα, καὶ, κατὰ συνέπειαν, δὲν θὰ εὑρεθῶ εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ σᾶς συστήσω εἰς τὴν Ὑψηλότερτα του.

II

Λαῖς ἡ νεωτέρᾳ

Δὲν πρόκειται περὶ ἑταῖρας κοινῆς· δὲν ἔχει καμμίαν ἀναλογίαν ἡ ἥρωίς μου μὲ τὰς ναιάδας τοῦ ‘Αεριόφωτος, μήτε μὲ τὰς γριζέττας τῶν καφὲ-σαντάν, μήτε μὲ τὰς κοκόττας τῶν θεατρικῶν παρασκηνίων. Δὲν καμμύει ποτὲ τοὺς ὄφθαλμούς της, ἀλλ’ ἀναγκάζει τοὺς ἄλλους νὰ τοὺς ἡμικλείσουν. Εἶναι προσιτὴ εἰς ὅλους· τὰ φιλήματά της ἀποτίθενται καυστικὰ οὐχὶ μόνον ἐπὶ τῆς γυμνῆς σαρκὸς ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν φορεμάτων, οὐδεμίαν δὲ διάκρισιν ποιεῖται μεταξὺ ἔμψυχων καὶ ἀψύχων ἐραστῶν.

*Οἱ ἥρωες της εἶναι πάνδημοις. Σᾶς παραφυλάττει ὅταν κοιμᾶσθε, τὴν εὐρίσκετε ἐνώπιον σας ὅταν ἐργάζεσθε, ὅταν περιπατεῖτε, ὅταν... . Εἶναι πανταχοῦ παροῦσα καὶ σᾶς ἀποτυφλώνει δι’ ἐνός της παραφύρου φιλήματος, ἵνα μὴ τὴν καταλάβῃτε εἰς τὰς ἀγνάλας τῶν ἀπειραθίμων ἀντεραστῶν σας.

*Ἐὰν τὴν ἐγνώριζεν ὁ Φαραώ δὲν θὰ τοῦ ἐνεποίουν αἱ πληγαὶ τόσον δύσηντηραν αἰσθησιν. *Ἐὰν δὲ ὁ Ξέρενης δὲν ἦτο ἡ πρώτη φορά, καθ’ ἧν ἤρχετο

εἰς τὴν Ἐλλάδα, εῖμαι πεπεισμένος,—καθόσον μάλιστα φρονῶ ὅτι δὲν ἥσαν διάφοροι ἡμῶν οἱ ἔνδοξοί μας πρόγονοι,—έὰν δὲ Ξέρξης, λέγω, εἶχε γνωρίσει καὶ προηγουμένως τὴν πόλιν τῆς Ἀθηνᾶς, ποτὲ δὲν θὰ ἐτόλμα νὰ εἴπῃ πρὸς Ἐλληνα, ὅτι θὰ ἐκάλυπτον τὸν ἥλιον τὰ βέλη τῆς στρατιᾶς του.

Οἱ ἕρως τῆς εἶναι τῷ ὅντι ἀλλόκοτος· δὲν ἔχει μόνον ἐραστὰς ἀλλὰ καὶ... ἑρωμένας, χωρίς, ἐν τούτοις, νὰ κατάγηται ἐκ Λέσδου καίτοι πολλάκις ἤκουσε τὴν Σαπφώ βατταρίζουσαν ἐπὶ σκηνῆς· ἀλλ' ἀπέφυγε πάντοτε τὸν ἀνόητον ἔρωτα ἐρὸς ἀνθρώπου, διότι αὐτὴ εἶναι ἑρωμένη—διὰ τῆς βίας—πάντων καὶ πασῶν καὶ προπάντων διότι ἀποστρέφεται φοβερὰ τὸ ὕδωρ, τὸ δόποιον εἶναι μόνον ἵκανὸν νὰ κατευνάσῃ τὴν . . . λύσσαν τῆς.

Γνωρίζει νὰ γίνεται τόσα τεμάχια ὄσους ἐπιθυμεῖ νὰ προσθάλῃ ἐραστάς· παραπειτεὶ δὲ αἰφνιδίως τὸν ἔανθρωπον λέοντα τῆς ὁδοῦ Σταδίου διὰ νὰ ἐναγκαλισθῇ ἐν μανιώδει ἐκστάσει τὸν τυχόντα δόσκαθαριστήν, τὸν φροκοσυλλέκτην, τὸ δόπτρον τῆς θύρας σας, τὸν λαιμοδαίτην τὸν δεσμώτην ἐντὸς τοῦ ἴματοφυλακείου σας, τὸν αὐθάδην μτὸν τοῦ κυρίου Α, τὸ χνοῦδες μανιὸν τῆς δεσποινίδος Ω, τὴν ἀεινήνητον ψαλλίδα τοῦ κουρέως σας, περὶ οὗ ἐλέχθη ὅτι πάει ή γ.λώσσα τον ψαλλίδι, καὶ τόσα ἀλλα ὥν οὐκ ἔστιν ἀριθμός.

Τὴν τρώγετε μὲ τὸ ὠραίόν σας μπιφτέκι, τὴν τηγανίζει διὰ μάγειρος μαζὶ μὲ τῆς μαριδές τοῦ Φαλήρου, τὴν ἔνγει διάρχιτέκτων μαζὶ μὲ τὸ μολυβδοκόνδυλόν του, τὴν αλέπτει διωποδύτης μαζὶ μὲ τὴν μπουγάδα τῆς κυρά Σταμάταινας, τὴν μυρίζεσθε μαζὶ μὲ τὸ εὐώδες γιασεμί τὸ δόποιον σᾶς προσέφερε τυχὸν καρμίλα λεπτοφυής ἢ καὶ παχουλή χείρ, ἀδιάφορον, τὴν φουμάρετε τέλος μαζὶ μὲ τὸ τσιγάρο σας.

Ἐίναι δὲ φοβερώτερος ἔχθρος τῆς δικαιοισύνης, διότι ἔχει τὴν μονομανίαν νὰ ἔξαλείφῃ πάντα τὰ ἔγχη· εἶναι ὅμως πολὺ φιλομαθής καὶ διὰ τοῦτο τὴν ἀνευρίσκετε μέσα εἰς τὰς βιβλιοθήκας σας· ἀλλ' εἶναι καὶ εἰς ἄκρον ἀδιάκριτος διότι ἔννοει νὰ εἰσχωρῇ εἰς ὅλα σας τὰ θυλάκια καὶ ν' ἀγαγινώσκῃ ὅλας τὰς ἐπιστολὰς χωρίς ἐν τούτοις ν' ἀποσφραγίζῃ καρμίλαν, πρὸς ἀποφυγήν καταδιώξεως.

Ἐχει διεπιστήθιον φίλον τῆς τὸν ἀνεμον, πᾶς δὲ σύγχρονος Δὸν Κιχώτος τὴν εὐγνωμονεῖ διότι τὸν κάμνει νὰ φαντάζηται, ὅτι διαρκῶς παλαίουσι πρὸ αὐτοῦ καὶ κουδαριάζονται καὶ καταπατοῦνται δύο ἀντίπολα στρατόπεδα, δύο ποίνια, δύο ἄκματα, δύο σκύλοι, δύο ἀγνώριστα καπέλλα, δύο, δύο, δύο...

Ἡ μυριάτομος καρδία τῆς — τὶ λέτε, κ. Κόντε, εἶναι καλή ἢ λέξις; ὠραία ἔστι; — χαρίζει, ἢ μᾶλλον ἐπιβάλλει ἀπὸ ἐν φύλλον εἰς ἔκαστον θητὸν θῦμά της, ἀτε πάσχουσα αἰωνίαν φυλλόρροιαν.

Ἐπειδὴ δὲ ἡλιος τὴν ἀντίπολιτεύεται εἰς τὰ σκήτια ἔργα της, προσπαθεῖ διαρκῶς νὰ τὸν ἔξουδετερώνη, προτάσσουσα εἰς τὰς ἀκτίνας του τὰς πυκνὰς νερόλας, ἀς σχηματίζει διὰ τοῦ κατακερματισμοῦ τοῦ ἀβροῦ τῆς σώματος, ὡς νὰ ἡτο Ἀμερικανὸς ἐφευρέτης προκαλῶν τὸν σχηματισμὸν τῶν νεφῶν, καίτοι πρωπάντων τοὺς Ἀμερικανοὺς μισεῖ καθόσον φοβεῖται πολὺ τὸ ξύλο . . . τῶν ἔντομών των δέων!

Ἐλάβατε ποτε τὴν τιμὴν νὰ μὴ τὴν γνωρίσετε;

(Σεπτέμβριος 1895)

ΗΛΙΑΣ Ι. ΟΙΚΟΝΟΜΟΠΟΥΛΟΣ

